

Затверджую
Перший проректор
з науково-педагогічної роботи Вінницького
державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського
_____ С.О. Гусев
« ____ » _____ 20 ____ р.

Стратегія розвитку бібліотеки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського на 2016-2021 рр.

I. Загальні положення

Нові освітні стандарти визначають перехід на компетентнісну парадигму діяльності вищого навчального закладу, що закономірно ставить високі вимоги перед сучасною бібліотекою, вимагає відповідності новим стандартам та впровадження якісних змін у всі сфери її діяльності.

Відповідно до «Стратегії розвитку бібліотечної справи в Україні до 2025 року» бібліотеки України є базовим елементом культурної, наукової, освітньої, інформаційної інфраструктури країни. Вони важливі для розвитку інформаційної та мовної культури суспільства, патріотичного, правового та екологічного виховання, формування стійкого інтересу до вивчення та розуміння національної історії та культури.

У своїй роботі бібліотека Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського керується законодавчими та нормативними документами в галузі вищої освіти та бібліотечної справи: Законами України «Про вищу освіту», «Про бібліотеки та бібліотечну справу»; директивами Міністерства освіти і науки, Міністерства культури і туризму; Національною доктриною розвитку освіти, Державними національними програмами «Освіта. Україна XXI ст.», «Концепцією стратегічного розвитку Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського на 2016-2021рр.», рекомендаціями методичних центрів (зонального та освітянського); регламентуючими документами, розпорядженнями університету та бібліотеки.

Стратегія розвитку бібліотеки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського на 2016-2021 рр. є рамковим документом, що формує бачення, визначає пріоритети, завдання та основні дії для досягнення якісних змін у бібліотеці.

2. Місія та стратегічні цілі діяльності бібліотеки

Майбутнє бібліотеки та її документального ресурсу є розумне поєднання традиційних та електронних видань, яке визначатиме успішне задоволення інформаційних потреб користувачів. Гармонізація традиційних і новітніх інформаційних ресурсів – стратегія розвитку бібліотеки. Глобалізація і диференціація вищої освіти ставить перед бібліотекою вищого навчального закладу завдання переходу від інформаційного суспільства до відкритої бібліотеки та суспільства знань.

Бібліотека вищого навчального закладу освітнього простору має бути готовою до змін та постійного впровадження інноваційних технологій у свою роботу.

Серед завдань бібліотеки – формування, зберігання та використання інформаційних ресурсів, створення системи доступу до інформації, якісне та

оперативне бібліографічно-бібліотечне обслуговування студентів та викладачів університету.

Виходячи з завдань бібліотека Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського формулює довгострокові цілі і короткострокові завдання на виконання традиційними та інноваційними бібліотечними формами основної місії університету, що сконцентровано у формулі: навчати – досліджувати – виховувати – популяризувати:

- сприяти реалізації державної політики в галузі освіти;
- сприяти підготовці інтелектуальної еліти нації, високопрофесійних фахівців, духовно багатих, патріотичних громадян;
- розвивати у користувачів бібліотеки критичне і творче мислення, забезпечувати умови для самоосвіти;
- зберігати та популяризувати духовні цінності людства;
- виховувати інформаційну культуру користувачів.

Бібліотека орієнтується на актуальні для сучасного вищого навчального закладу інформаційні потреби, прагне розширити склад літератури та періодичних видань новими видами документів, в тому числі електронними. У цьому напрямі зроблені деякі кроки: формуються електронні ресурси, здійснюється створення банків та баз даних, а також електронної бібліотеки та нових систем обслуговування користувачів (електронна доставка, зала електронної інформації, медіатека та корпоративні бібліотечно-інформаційні мережі, направлені на більш ефективно інформаційне забезпечення різних сфер життя суспільства, в тому числі шляхом доступу до світових інформаційних ресурсів.

Стратегічні плани та перспективи розвитку книгозбірні університету пов'язані з забезпеченням широкого доступу користувачів до світових інформаційних ресурсів, корпоративними взаємодіями з бібліотеками, вдосконаленням інформаційного забезпечення викладачів та студентів, впровадженням автоматизованої видачі документів.

Стратегічними напрямками діяльності бібліотеки на 2016-2021 рр. будуть:

- формування потужної електронної бібліотеки із забезпеченням віддаленого доступу до електронного каталогу й електронних джерел;
- інтенсивний розвиток та актуалізація документно-інформаційних ресурсів бібліотеки на традиційних та електронних носіях і забезпечення доступу до них;
- збереження українського культурного надбання в частині документних ресурсів;
- науковий супровід розвитку бібліотеки в умовах якісних змін;
- підвищення статусу університетської наукової бібліотеки – підвищення статусу університету.

Одним із стратегічних напрямів розвитку бібліотеки – подальше формування електронної бібліотеки, що є індикатором статусу університету. В поняття електронна бібліотека входить весь комплекс технічних, програмних та інформаційних засобів, який забезпечує ряд послуг, необхідних для підтримки наукового та навчального процесів на базі сучасних комп'ютерних технологій. Електронна бібліотека університету – основа інтегрованої технологічної системи доступу до електронних загальноосвітніх ресурсів. Їх завдання – зменшення часу на пошук необхідних матеріалів та загальних затрат на їх одержання, тобто забезпечення оперативного бібліотечного і інформаційного обслуговування.

Основні компоненти електронної бібліотеки: електронний каталог, інформаційно-пошукова система, БД повнотекстових видань, зала електронної інформації, система електронної доставки документів, система створення електронних навчальних матеріалів, яка забезпечує підсистеми (авторизація доступу, обміну, оперативного аналізу статистичної інформації).

Електронна бібліотека сприяє підвищенню рівня навчального процесу, забезпечує інформацією навчальний процес та навчальну роботу в університеті. Створення потужної електронної бібліотеки підвищує загальний рівень викладання та престижу навчального закладу.

Глобалізація і диференціація вищої освіти ставить перед бібліотекою нові завдання. Бібліотека вищого навчального закладу освітнього простору має бути готовою до змін та постійного впровадження інноваційних технологій у свою роботу.

3. Основні принципи функціонування бібліотеки

Головними функціями бібліотеки визначаються інформаційна, культурна та освітня. У зміст освітніх функцій входить:

- наукове комплектування інформаційного ресурсу бібліотеки;
- надання інформації і консультацій з питань фонду навчальних матеріалів, обробки і пошуку цих матеріалів;
- підтримка освіти, що передбачає пропаганду і використання фондів;
- керівництво пошуком і використанням ресурсів;
- інформаційне забезпечення освіти, формування інформаційної культури користувачів бібліотеки;
- створення умов для самостійної навчальної і самоосвітньої діяльності.

Бібліотека планує здійснювати свою діяльність на основі:

- забезпечення високої якості бібліотечних послуг, впровадження інноваційних технологій у бібліотечні процеси;
- використання та дотримання державних стандартів вищої освіти та інформаційних, бібліотечно-бібліографічних процесів.

Обслуговування користувачів

Колектив бібліотеки ВДПУ ім. М. Коцюбинського і надалі сприятиме всіма традиційними та прогресивними формами і методами бібліотечної роботи покращенню обслуговування користувачів, модернізації діяльності бібліотеки шляхом широкого впровадження в практику обслуговування сучасних інформаційних технологій. Діяльність книгозбірні пов'язана з оперативним і комфортним інформаційно-бібліотечним обслуговуванням користувачів на більш якісному рівні, забезпеченням широкого доступу користувачів до світових інформаційних ресурсів.

Обслуговування користувачів буде здійснюватися за такими напрямками:

- доступність всіх інформаційних ресурсів;
- повне інформаційне забезпечення навчального, виховного та науково-дослідницького процесу;
- автоматизація бібліотечно-бібліографічних процесів обслуговування користувачів;
- підвищення культури обслуговування, дотримання професіоналізму та етики кожним бібліотечним працівником.

Одним із основних завдань бібліотеки буде вдосконалення довідково-бібліографічного та бібліографічно-інформаційного обслуговування користувачів.

Культурно-просвітницька діяльність

Бібліотека в своїй діяльності як культурно-просвітницький центр покликана забезпечити духовний розвиток особистості, навчити студентів мистецтву жити повним життям, розвивати інтелект, розширяти свій світогляд, зануритись у чарівний світ мистецтва.

В основі культурно-просвітницької роботи бібліотеки лежать:

- Державна національна програма «Освіта (Україна XXI ст.)»;
- Положення про державний вищий заклад освіти;
- Закон України «Про вищу освіту»;

- Концепція виховання дітей та молоді у національній системі освіти;
- 2008-2017 роки – Друге десятиліття боротьби за ліквідацію злиднів (проводиться згідно з рішенням Генеральної Асамблеї ООН);
- 2010-2020 роки – Десятиліття Організації Об'єднаних Націй, присвячене пустелям і боротьбі з опустеленням (проводиться згідно з резолюцією Генеральної Асамблеї ООН);
- 2011-2020 роки – Десятиліття дій із забезпечення безпечного дорожнього руху (проводиться згідно з рішенням Генеральної Асамблеї ООН);
- 2013-2022 роки – Міжнародне десятиліття зближення культур (проводиться згідно з резолюцією Генеральної Асамблеї ООН).
- план навчальної та науково-дослідної роботи;
- розпорядження відділу виховної роботи;
- календар знаменних і пам'ятних дат України і Вінниччини.

Довідково-інформаційна та бібліографічна діяльність

Інтенсивний розвиток інформатизації суспільства визначив нові пріоритети в довідково-інформаційній роботі бібліотеки Педуніверситету:

- пропаганда бібліотечно-бібліографічних знань;
- удосконалення довідкового апарату бібліотеки;
- підвищення якості бібліографічного та довідково-інформаційного обслуговування користувачів;
- використання сучасних інформаційних технологій, створення автоматизованих робочих місць для користувачів інформації;
- участь в корпоративній системі документації (Всеукраїнської та регіональної каталогізації);
- створення на партнерських засадах з освітянськими бібліотеками інтегрованого галузевого інформаційного ресурсу (ІГР) у традиційній та електронній формі та надання до нього вільного повноцінного доступу.

Бібліотекарі засвоїли складний інтегрований технологічний цикл, що включає послідовність наукомістких процесів комп'ютерного оброблення документних масивів: бібліографування, реферування, аналітико-синтетичне опрацювання документів, проведення статистичних досліджень, в т. ч. наукометричних. На особливу увагу в роботі книгозбірні заслуговує питання організації інформаційних ресурсів, що включає: каталогізацію, систематизацію, індексування, створення бібліографічних записів, авторитетний контроль тощо.

Акценти бібліотеки спрямовуються на формування електронних ресурсів, популяризацію ідей відкритого доступу, побудову загальнодоступних архівів наукової інформації, підвищення вебметричного рейтингу університету.

4. Пріоритетні напрями розвитку бібліотеки

в умовах якісних змін спрямовані на:

- дотримання європейських цінностей, спричинених глобалізацією та інтеграцією в Європейське і світове товариство;
- підвищення якості діяльності бібліотеки вищого навчального закладу у зв'язку з реформуванням освіти;
- рівний доступ до інформації, знань і культурного надбання;

Основним у роботі освітянської книгозбірні, як невід'ємної складової навчального закладу є: повне інформаційне забезпечення навчального, виховного процесу та науково-дослідної діяльності університету; інформаційно-бібліографічний супровід наукових досліджень професорсько-викладацького складу, студентів, магістрів та аспірантів; збереження та поповнення фонду бібліотеки науковою та навчально-

методичною літературою; забезпечення вичерпного бібліотечного обліку і всебічного розкриття фондів, з пріоритетною увагою до рідкісних і цінних видань; подальший розвиток автоматизованої інформаційно-бібліотечної системи на базі програмного забезпечення «ІРБІС»; активізація інформаційної діяльності з використанням нових технологій; просвітницько-виховна робота серед студентів університету.

Серед пріоритетних напрямів роботи бібліотеки – розширення спектру вторинної інформації, функціонування Інституційного репозитарію відкритого доступу (цифрові колекції наукових статей, які наповнюють самі автори – науковці університету), створення реферативної продукції з метою повноцінного забезпечення фахових потреб науковців і практиків освітянської галузі, сприяння підвищенню ефективності наукових досліджень у галузі педагогіки, психології, методик викладання окремих навчальних дисциплін, впровадженню окремих предметів, досягнень науки, техніки, передового досвіду.

Інноваційні зміни у бібліотеці відбуваються на основі проектного, кадрового менеджменту, ініціативної діяльності персоналу бібліотеки та підтримки ректорату і ректора. Інноваційна діяльність книгозбірні здійснюється шляхом впровадження проектів, спрямованих на удосконалення обслуговування користувачів, збільшення ресурсної бази бібліотеки.

Саме проектна діяльність є потужною рушійною силою інноваційного розвитку, дозволяє генерувати свіжі ідеї і перетворювати їх у життя, забезпечувати доступ до якісної і вичерпної інформації, реорганізацію та модернізацію бібліотек на новій реформаторській хвилі.

Програмно-проектна діяльність, яка є складовою наукової роботи, важливим інструментом модернізації та умовою інноваційного розвитку бібліотеки та професійного зростання бібліотекарів. Забезпечення якості бібліотечних послуг та формування сучасної моделі бібліотеки вищого навчального закладу – пріоритетний напрям роботи освітянської книгозбірні, стратегія її розвитку, що відображається у проектній діяльності бібліотеки.

Діяльність бібліотеки у рамках реалізації проекту «Бібліотека Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського – модель сучасної бібліотеки вищого навчального закладу» направлена на:

- формування та оновлення документних ресурсів, в т.ч. на електронних носіях;
- поповнення та редагування електронної бібліотеки у різних сегментах (електронний каталог, електронна бібліотека локального доступу, Інституційний репозитарій, електронні ресурси на знімних носіях);
- підтримування та актуалізація в мережі Інтернет веб-сайту бібліотеки, блогу, сегментів бібліотеки в соціальних мережах, Google-альбомів та Youtube-контенту;
- підвищення рівня та якості бібліотечних сервісних послуг та ресурсів, надання послуг для користувачів в мережі Інтернет з використанням технологій Web.2.0 (електронна доставка документів, розсилка інформації через e-mail, віртуально-довідкова служба);
- здійснення автоматизованого обслуговування користувачів.

Директор бібліотеки

В.С. Білоус